

Karl Marx med nami

Andrej Šprah

Eksperimentalni filmski podvig Jurija Medena s pomenljivim naslovom *Karl Marx med nami* in povsem nedvoumnim podnaslovom (»agitprop video«) izrecno izpostavlja svojo usmeritev. Z njo nadaljuje izročilo tistih dragocenih zavzemanj s filmskimi sredstvi, ki so cineaste preko vse zgodovine gibljivih podob gnala na krizna žarišča, kjer so svoje vizije združevali z opozicijskimi prizadevanji na raznih odporiških ravneh. Hkrati se uvršča med aktualne pobude za oživljanje in reaktualizacijo »pozabljenih« ali »zastarelih« nefikcijskih zvrsti (filmski pamflet, filmski letak, filmska agitka, filmski obzornik itn.), značilnih za avantgardo aktualne politične filmske ustvarjalnost, ki se odvija na vseh meridianih sveta (vključno z domačim kolektivnim projektom *Obzorniška fronta*). Tako se pridružuje težnjam ozaveščanja, ki so se z jasno izpostavljenostjo provenienco in opredeljeno vizijo vztrajno upirala indoktrinaciji, osnovnemu orodju politično-kulturnega imperializma.

A kljub jasno izpostavljenim motivom interveniranja v stanje prostega pada v brezperspektivnost, v katero nas pehajo oblastno-kapitalske oligarhije, (s čimer se film pridružuje pobudam, ki so pred nedavnim pri nas začele motivirati tudi vstajniška vrenja) se soočamo z nadvse kompleksno zasnovo filma. V njem avtor preigrava registre različnih tradicij, stilov, konceptov in zvrsti, v katerih se odraža množstvo določil politično angažiranih pristopov filmskega snovanja. Takšno konceptualno heterogenost dopolnjuje večplastna in fragmentarna struktura kombiniranja različnih ravni podob, ki združuje moči sintakse (podajane kot soočanje konfliktnih oblik: razredni boj) in paratakse (zaznavne v zavračanju razmerja in ustvarjanju cezur, razpok, prelomov ...). Filmsko skladnjo predstavlja komponiranje podob v »pomenske povezave« posameznih segmentov filma (sestavljen je iz osmih »poskusov«, prologa, epiloga ter »intermezza«), prirednost »poskusov« pa se odraža v enakovrednih kombinacijah raznorodnih avdiovizualnih sklopov filma.

Heterogenost projekta vpliva tudi na opredeljeno neulovljivost, saj mu (poleg izrecne umestitve v agitpropovsko izročilo) lahko pripišemo vsaj še določila kompilacijskega filma in filmskega eseja. Kompilacijski princip je zaznaven v kombinatoriki različnih elementov vseh uporabljenih gradiv, esejistični pristop pa v sprotnem premišljevanju lastnega ustvarjalnega procesa in njegovega idejnega naboja. Izjemni referenčni spekter filma, ki se odraža tako na ravni filmskih kakor glasbenih, literarnih in filozofskih korespondenc, vzpostavlja neposredno

vez med singularno in univerzalno razsežnostjo. Tako film obnavlja iniciativo družbenih aktivnosti, katerih povezavo omogoča »tridimenzionalna« konceptualizacija raznorodnosti: podobe, glasba, besede; to pomeni angažma, ki neposredno povezuje ravni singularnosti v univerzalni klic k združevanju »proletarcev« (v vseh njihovih razsežnostih izvrženosti).